

Ærøskøbing

4 Eventyrbyen Ærøskøbing

Midt på Ærøs nordkyst ligger Ærøskøbing - Danmarks bedst bevarede middelalderby. Ærøskøbing fik købstadsprivilegier, og dermed eneret på handel, i 1522.

Byen blev i 2002 tildelt en Europa Nostra Pris for bevaring af europæisk kulturarv og i 2013 fik byen også tildelt Det Brune

Johanneskors, som gives til seværdigheder af national betydning. De velholdte købstadshuse i de smalle brolagte gader, med gamle gadelygter og blomstrende roser giver tilsammen en helt eventyrlig stemning.

5 Gråsten Nor

Fra dæmningen er der udsigt over det flade inddæmmede nor, der yderst mod syd afsluttes af det naturlige drej, der forbinder Ærøs østlige og vestlige del. Her ses mange andefugle på havet om vinteren, mens brushøns, regnsponer og ryler er faste gæster i foråret.

I noret findes formentlig Danmarks største bestand af den fredede orkidé, Maj-Gøgeurt, med mere end 75.000 blomstrende eksemplarer. Der er udgivet en folder om Gråsten Nor.

Maj-Gøgeurt

6 Vorbjerg rettersted

Mellem Lille Rise og Stokkeby ligger Vorbjerg Galgebakke. Et sagnomspundet og uhyggeligt sted. På bakkekammen lå ikke færre end 7 oldtidshøje, som i dag er svære at se, bl.a. fordi kampestenene blev brugt til at bygge den lange mole i Marstal Havn.

Til cyklisten:

Ærø er en pragtfuld cykel-ø. Cykelruterne 91 og 92 samt National Cykelrute N8 er lagt gennem smukt og varieret terræn, og der er rige muligheder for afstikkere. Kombinerer man de 3 ruter, kommer man næsten hele øen rundt. For de garvede cyklister er der masser af udfordringer - specielt når den lokale cykelklub Flying Heroes afholder deres årlige cykelløb "Ærø Rundt", hvor den længste rute når op på 100 km.

På Turistkontoret sælges cykelbøger med rutforslag med detaljerede beskrivelser.

Til bilisten:

På Ærø finder du en del af *Marguerittruten*, men selv hvis du benytter hovedvejen, er det en smuk oplevelse at bevæge sig rundt på Ærø i bil. Vi beder dig om at være særligt opmærksom på cyklister og vandrere, når du kører ad småvejene.

Til lystfiskeren:

For lystfiskere er Ærøs kyster et sandt eldorado, og grundet øens form og størrelse kan man på ganske kort tid bevæge sig fra et fiskested til det næste - og med 80 km kystlinje er der nok af steder at kaste snøren ud.

Ærø er en del af *Havørred Fyn*-samarbejdet og her arbejdes intensivt med fortsat at forbedre forholdene for havørreden, både ved udsætning af smolt og ved tilbageføring af ærs naturlige løb. På turistkontoret sælges bogen "117 fine fynske fiskepladser", som giver gode tips til havørredfiskeriet.

Kaffepletter:

Flere steder på øen finder du de såkaldte "kaffepletter", som er smukt placerede opholdssteder i det fri. Her kan du nyde din medbragte mad eller kaffe.

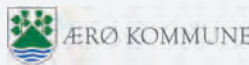
Alt er vand ved siden af Ærø...

Velkommen til Ærø

Ærø er en smuk og varieret ø med 88 km² land, der afgrænser *Det Sydfynske Øhav* fra Lillebælt og Østersøen. Øen er skabt af isen, der kom fra sydøst for 18.- 19.000 år siden og efterlod en lang bakke, der i dag stikker op over havet. Ind mod Øhavet er kysten flad og fliget, mens den ud mod Østersøen er lige og præget af høje, udskridende klinger.

Ærø er en selvstændig kommune med et levende øsamfund. Her finder du gode overnatnings- og spisesteder, et varieret og blomstrende handelsliv og en bred palette af fantastiske kultur- og naturoplevelser.

Du ønskes rigtig god fornøjelse.

Færger:

Ærøfærgerne besejler 3 ruter til og fra Ærø fra henholdsvis Faaborg, Svendborg og Fynshav. Find mere information på www.aeroe-ferry.dk eller ring +45 6252 4000

Gratis Bus:

På Ærø er busserne gratis - for alle, hele året rundt. Også for din cykel, i det omfang der er plads. Find den aktuelle køreplan på www.aeroe-ferry.dk

Overnatning og oplevelser:

På www.aeroe.dk kan du finde information om overnatningsmuligheder samt aktiviteter og oplevelser på Ærø.

Øhavsstien

Vandre- og cykelkort Ærø

Øhavsstien Kort 7

Fotos: Bjørn Kier, Helge Sørensen, Naturturisme ml. Layout: hjorth-freelance.dk. Tryk: Ærø Ugeavis/Mark&Storm Grafisk. 4. udgave 2018

ALT ER VAND VED SIDEN AF ÆRØ®

Oversigt over Øhavsstiens forløb med angivelse af de 7 folderkort, som udgives.

Til vandreren - Øhavsstien:

På Ærø finder du flere forskellige vandrerruter af varierende længde. Længst er *Øhavsstien*, som er en del af en 225 km lang sti, som omkranser *Det Sydfynske Øhav*. På Ærø er strækningen ca. 36 km lang og går fra Marstal Havn langs kysten ud i det åbne land, over dæmningen ved Gråsten Nor og videre til Ærøskøbing. Herfra går turen langs kysten forbi Bognæs og videre forbi det historiske anlæg ved Søbygaard til Vitsø Nor, inden stien ender i Søby.

Guidebog over Øhavsstien:

Der findes en guidebog som dækker hele Øhavsstien. Den indeholder detaljerede turbeskrivelser, samt praktisk information om bl.a. overnatnings- og indkøbsmuligheder. Guidebogen er udgivet på dansk, tysk og engelsk og kan købes på turistkontorerne i området.

Når du færdes på Øhavsstien:

Vær opmærksom på, at færdsel ofte er på privat ejendom - tag hensyn til ejerne, vær hensynsfuld og sørg for at tage dit affald med dig. Hunde skal føres i snor, og teltovernatning skal foregå på lejr- eller campingpladser eller andre steder, hvor ejeren giver lov. I tilfælde af jagt kan stier være lukkede, men i så fald vil du på stedet blive informeret om en alternativ rute.

Har du lyst til at vandre mere?

Så kan du vandre Ærø rundt - 66 km.

Marstal Havn

1 Skipperbyen Marstal

Marstal er Ærøs største by, og dens lange maritime historie ses overalt. Marstals nuværende huse stammer hovedsageligt fra 1800-tallet, hvor op mod 200 træskibe lå i vinterhavn bag den kilometerlange kampestensmole. Molebyggeriet, der foregik i vinterperioderne 1824-1842, startede som civil ulydighed, men endte med royal anerkendelse. Besøg Marstal Søfartsmuseum og få hele historien.

2 Birkholm:

Birkholm er en af de mindste beboede danske øer. Midt i Det Sydfynske Øhav ligger den med sine kun 96 ha, ganske flad og kun 1,8 meter over havet. Birkholm hører under Ærø Kommune og besejles 2 gange dagligt med en lille moderne postbåd, som også kan medtage passagerer i et beskedent omfang. Se mere på www.birkholm-beboerforening.dk

Shelters på Birkholm.
Bookes på www.bookenshelter.dk

3 Kragnæs Jættestue

Dette monument fra bondestenalderen er den eneste bevarede af oprindeligt 16 jættestuer på Ærø. Det mørke gravkammer på 2 x 7 m fremstår efter en renovering i forbindelse med en videnskabelig undersøgelse i 1974 nu som i oldtiden - dog uden skeletter. Gå ikke ind i jættestuen - der er fare for sammenstyrtning. Adgang på eget ansvar.

Kragnæs Jættestue

Udsigten fra Skjoldnæs Fyr

7 Søby

På Ærøs nordvestligste del finder du Søby. Omdrejningspunktet i Søby er havnen, der hilser gæster fra vandvejen velkommen. I Søby ligger Ærøs fiskerflåde og her finder du Ærøs største arbejdsplads, Søby Værft, som skaber liv og aktivitet i den lille by. I umiddelbar afstand fra byens fine sandstrand ligger en veldrevet og moderne marina. Søbys huse putter sig op ad den stejle bakke med smukke Søby Kirke næsten på toppen. Centralt finder du overnatning, bager, brugs og bodega, samt en velholdt, smuk bymølle.

8 Skjoldnæs og Skjoldnæs Fyr

Skjoldnæs er et populært udflugtssted, og her ligger Nordeuropas mest attraktive seaside golfbane, omgivet af vand til næsten alle sider. Skjoldnæs Fyr er åben for gæster, og herfra har man en vidunderlig udsigt udover øen og til Als og Tyskland.

9 Vitsø Nor & Søby Måe

Vitsø Nor var oprindeligt en fjordarm, men blev i 1781 tørlagt så meget, at det opståede engområde kunne afgræsses af kreaturer. I 1964 blev noret afvandet nok til at jorden kunne dyrkes som landbrugsjord. I 2009 blev søen og engområdet (i alt 112 ha) genskabt og Vitsø og vådområdet Søby Måe er i dag en vigtig lokalitet for mange trækfugle, som kan raste og yngle på de små fugleøer, der er etableret i søen. Der er anlagt en sti hele vejen rundt om Vitsø, hvorfra fuglelivet og naturen kan opleves på tæt hold. Der er udgivet en folder om Vitsø og Søbygaard.

Klyden yngler på Vitsø fugleøer.

Søbygaard

10 Søby Volde og Søbygaard:

Søby Volde og hovedgård er et renaissanceherregårdsanlæg fra 1580. I begyndelsen af 1100-tallet blev der her opført en stor borg, som beskyttelse mod de røveriske vendere, der hærgede fra søsiden. Efter valdemarerne havde nedkæmpet venderne, mistede borgen sin betydning og forfaldt. Anlægget med Søbygaard er opført af hertug Hans d. Yngre. Kældervælvingerne er fra 1584, men den hvide bygning er fra slutningen af 1700-tallet. Søbygaard er siden 1993 løbende blevet renoveret og fremstår i dag smuk og indbydende. Voldgraven er igen fyldt op med vand og vindebroen er rekonstrueret i stolpehullerne på hertug Hans' oprindelige bro. Stedet danner i dag rammen om vekslende udstillinger, "Kys Frøen" aktiviteter, Ærø Festspil, bryllupper og klassiske koncerter i den smukke koncertsal, udsmykket med kunstneren Sven Havsteen-Mikkelsens forlæg til kirkemosaikker.

Søby Volde

Kys Frøen

Voderup Klint

11 Voderup Klint:

Det er oplagt at lægge vejen forbi Voderup Klint, også kaldet *Danmarks største trappetrin*. Området har Det Brune Johannes-kors, og har altså status som seværdighed af national betydning. Et enestående landskab, hvor den ene terrasse afløser den anden, som kæmpemæssige trappetrin på vej ned mod stranden. Den øverste terrasse er 33 meter høj, og herfra er der en fabelagtig

udsigt over klinten og Østersøen. Stedet er fredet og er som hele Voderup under ét udpeget til Natura2000 område. Her lever bl.a. den sjældne Klokkefrø samt Oliebille og Stor Guldløber. Der er udgivet en folder om Voderup Klint.

12 Skt. Alberts Kirke:

Ved Vejsnæs Nakke ses sporene af Skt. Alberts Kirke, der oprindeligt blev opført som fæstningsværk. Dateringen formodes at være vikingetid omkring år 1000. I 1300-tallet blev anlægget ændret og en kirke blev opført på stedet. Fund på stedet indikerer, at kirken var i brug frem til reformationen i 1536. Omridset af kirken er markeret med jordvolde.

Pilgrimstegn fra Skt. Alberts Kirke

13 Badehusene:

Badehusene ligger to steder på Ærø: På Eriks Hale ved Marstal og på Vesterstrand ved Ærøskøbing. Begge steder er husene

Strandhuse ved Vesterstrand.

smukke, karakteristiske og velholdte ned til mindste detalje. Grundene, som badehusene står på, er lejede - for altid. Og klausulerne er skrappe: Ingen udbygninger, ingen tilbygninger og ingen installation af el eller vand. Alt skal forblive, som det var - kun moderate forbedringer er tilladt. De ældste huse er snart 100 år gamle.

Signaturforklaring

- Øhavsstien
- Kyststien
- Andre vandrestier
- Vådt stiforløb (kan i vinterhalvåret være meget vådt)
- National Cykelrute
- De Fynske Cykelruter 91, 92
- Lokal cykelrute
- Hovedvej uden cykelsti
- Margueritruten
- Afstandsmarkering
- Færgerute
- Seværdigheder
- Busstop
- Parkering
- Turistinformation
- Indkøbsmulighed
- Drikkevand
- Toilet
- Kaffeplet
- Udsigtspunkt
- Udsigts/Fugletårn
- Fiskeplads, havørred
- National seværdighed
- Badestrand
- Slæbested
- Campingplads
- Primitiv overnatning
- Shelter
- Særsilt folder udgivet

Cykelrute N8: Ærøskøbing-Søby 17,5 km

Cykelrute 91: Søby-Marstal: 30,5 km

Cykelrute 92: Ærøskøbing-Marstal 10,5 km

Øhavsstien Søby-Ærøskøbing 20 km

Øhavsstien Ærøskøbing-Marstal 16 km

Kyststien: Vitsø-Marstal langs sydkysten 30 km

Øen Rundt: 66 km

